

Polovina neplatičů míří k soudu

Inkasním agenturám se loni podařilo bez soudu vyřešit pohledávky v objemu patnáct miliard korun

Byznys okolo vymáhání pohledávek v Česku bobtná. Za rok 2012 přibýlo na trhu zhruba dva miliony pohledávek po splatnosti v hodnotě okolo 30 miliard korun. Z tohoto množství se inkasním agenturám podařilo během loňského roku umravnit dlužníky mimosoudní cestou v 50 procentech případů, tedy u pohledávek v objemu 15 miliard korun. Tvrdí to nejnovější data tuzemské Asociace inkasních agentur (AIA), která sdružuje nejvýznamnější hráče českého trhu.

Asociace vůbec poprvé zjišťovala, kolik pohledávek se vymahačům daří vyřešit mimosoudní cestou. „Osobně se domnívám, že by jich mohlo být ještě více, což by pro dlužníky bylo mnohem, mnohem levnější. Je také patrné, že věřitelé preferují mimosoudní inkaso a oceňují jeho větší rychlost. Z výsledků rovněž vyplývá, že mediální obraz, jak se všechny pohledávky okamžitě žalují, není správný,“ komentoval data Radek Laštovička, viceprezident AIA.

ZLÍ VYMAHAČI?

Tuzemské inkasní agentury musejí stále bojovat s nedůvěrou lidí. Některé firmy totiž svým nefér chováním kazí celému trhu pověst. „Setkáváme se dokonce s případy, že dlužníci záměrně nechávají své závazky dojít až k soudní žalobě, protože inkasním agenturám nedůvěřují a odmítají v mimosoudní fázi uznat výši dluhu. Vycházejí z toho, že pouze soud je oprávněn určit jeho výši. Neuvědomují si, že v takovém případě jsou pak povinni hradit i dodatečné náklady jako soudní poplatky a odměnu advokáta,“ říká Vítězslav Kus, obchodní ředitel firmy Kruk, která na českém inkasním trhu patří k významným hráčům.

Kus tvrdí, že u nižších pohledávek může být podíl zaplacených případů v mimosoudním vymáhání až 80 procent, u vysokých dluhů je ale tento podíl výrazně pod 50 procenty. „Jistým paradoxem proto až do roku 2012 bylo, že významná část bagatelních pohledávek byla vymáhána soudní cestou, a to z důvodu vysokých odměn advokátů a exekutorů. Tento trend se však v roce 2012 postupně zastavil a sledujeme výrazný příklon a snahu

RADĚJI BEZ SOUDU. Podíl mimosoudně řešených pohledávek by mohl narůst díky nové legislativě, říká Radek Laštovička, viceprezident AIA.

velkých věřitelů řešit malé pohledávky mimosoudně,“ popisuje Kus.

Tuto zkušenost potvrzuje i Exekutorská komora. „Na počátku roku 2012 jsme byli svědky toho, jak věřitelé rychle vytahovali pohledávky z šuplíku a advokáti je žalovali či dávali do exekuce ještě před účinností novelizované vyhlášky, která změnila odměny advokátů,“ říká prezident Exekutorské komory Jiří Prošek. V roce 2011 bylo nařízeno 936 tisíc exekucí, data za loňský rok ještě nejsou, číslo by ale mělo být podobné jako v roce 2011.

SLADKÝ ŽIVOT DLUŽNÍKŮ

Nižší podíl řešení nesplacených dluhů mimosoudní cestou naopak sledují advokáti. Jejich statistiky ale částečně zkresluje fakt, že jsou do procesu vymáhání zapojeny mnohdy až v situaci, kdy už je soudní va-

rianta nezbytná. „U nás činí úspěšnost mimosoudního vymáhání zhruba 30 procent, toto číslo ale může být ovlivněno tím, že se k nám dostávají zpravidla kauzy, kde již alespoň jednu výzvu posílal sám věřitel,“ potvrzuje Michaela Rotterová z Advokátní kanceláře Kestlová, Rotterová & Mádr. Kancelář navzdory zjištění AIA sleduje spíše mírný pokles vymáhání pohledávek mimosoudní cestou. „Toto lze přičíst zejména vzrůstajícímu počtu subjektů, kde neplacení není dáno pouze špatnou platební morálkou či náhodným opomenutím, ale které skutečně nejsou schopny své závazky plnit,“ vysvětluje.

Podobnou zkušenost má také brněnská advokátní kancelář Fabian & Partners, která se na vymáhání specializuje. „Z naší dosavadní praxe vyplývá, že drtivá většina pohledávek není uhrazena v rámci mimosoudního vymáhání,“ říká Alena Sokolová z Fabian & Partners. Advokáti varují, že do budoucna by naopak mohlo soudně vymáhaných dluhů přibývat. Důvodem je nárůst insolvenčních návrhů v rámci osobního bankrotu. „Může se zdát, že pro mnohé dlužníky jde o velmi pohodlný způsob, jak se vyhnout úhradě velké části dluhů, neboť aby soud povolil oddlužení, je minimálním požadavkem možnost dlužníka splatit v průběhu pěti let alespoň 30 procent svých závazků,“ poznamenala Sokolová.

NEJISTÁ BUDOUCNOST

Nezaměstnanost v Česku trhá rekordy, stále více lidí tudíž není schopno své závazky splácet. Klíčovým faktorem pro schopnost obyvatelstva splácet bude vývoj ekonomiky. Vzhledem k aktuální makroekonomické predikci ovšem nelze na nějaké výrazné zlepšení v letošním roce spoléhat.

AIA v současné době připravuje návrh nové legislativy, který by měl fungování inkasního trhu lépe upravovat a pro který se bude snažit získat podporu zákonodárců. „Nová legislativa by mohla podíl mimosoudního řešení pohledávek ještě navýšit,“ domnívá se Laštovička. ●

PETRA PELANTOVÁ • pelantova@mf.cz